
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

לתלות את האוצר : פעולות מוזיאליות בעין ביקורתית - 5867

תאריך עדכון אחרון 07-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תולדות האמנות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר נעם גל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: noamaf@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: שלישי 2:30-3:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

כיצד פועלים מוזיאונים? מהו תפקידם החברתי בעת הנוכחית? כיצד נאפיין את היחס בין האובייקטים המוצגים במוזיאון והחוויות שמוסד זה מזמן לבין קהל המבקרים בו? מה הקשר בין מוזיאון לבין היסטוריה, או בין מוזיאון לבין אמנות? שאלות אלו מעסיקות חוקרים וחוקרות רבים בעשורים האחרונים. בסמינר נכיר את מגוון הנסיונות להשיב על שאלות אלו, ונדון בשלל פעולות הכרוכות במרחב המוזיאלי, הרכבת תערוכות, כתיבה על אמנות ועל היסטוריה של תרבות, כגון שימור ושיקום של חפצים היסטוריים, הצגת אובייקטים של אמנות ושל יום-יום, העברת ידע והדרכה, ניהול אוספים והרחבתם, מפגש שוטף עם סוגים שונים של קהל, הפצת תערוכות בעולם ויצירת קשרי תרבות עם מוסדות אחרים, וכיוצא באלה. המתודה הפדגוגית של הסמינר היא עקרונית – דיון על מוזיאון בתוך המוזיאון. לכן, השיעורים יערכו בתערוכות, במחסני האוספים, בגן הפסלים, ובשטחים הציבוריים של מוזיאון ישראל בירושלים. בחלקו הראשון (סמסטר א'), לסמינר אופי מבואי והאובייקטים שסביבם נדון יהיו מתקופות שונות ומגוונות, למן העת העתיקה וימי הביניים ועד לרנסנס ולאמנות המודרנית. נפגוש במהלכו אוצרים המתמחים בתקופות אלה, ואנשי מקצוע אחרים שהכרת תפקידם במוזיאון חשובה למהלך הקורס כולו. בחלקו השני של הסמינר (סמסטר ב'), נתמקד בסוגיות אוצרותיות של אמנות עכשווית. לצורך כך, נשוב לכמה טקסטים מרכזיים העוסקים בשאלה 'מהי אמנות עכשווית', ודרכם נצפה בכמה מן התערוכות המתחלפות המוצגות במוזיאון. בחלק זה של הסמינר נעסוק באופן מעמיק במדיומים הבולטים של האמנות העכשווית, כגון מיצב, מיצג, סייבר, וידאו, וסאונד, ובזיקה שלהם למדיומים הוותיקים יותר כציור, רישום, פיסול, קולנוע וצילום. כאמור, דיון בשאלות מהותיות ("מהו עכשווי"? למשל) יערך דרך קבע מול יצירת האמנות בחלל המוזיאון או באוסף; על כן, נוכחות פעילה בכל השיעורים חיונית להצלחתכם בקורס.

מטרות הקורס:

הקורס יעניק לתלמיד כלים לחקר ההיסטוריה של מוזיאונים, להבנת המרחב המוזיאלי ולניתוח פעולות אוצרותיות.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של הקורס יוכלו התלמידים לנתח פעולות מוזיאליות שונות במגוון רחב של מדיומים אמנותיים או הקשרים היסטוריים.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מערך שיעורים:

מפגש 1: היכרות עם כיתת הלימוד - סיור במוזיאון ישראל; עקרונות (צפייה משותפת, ההקשר הגיאוגרפי-פוליטי, דחיקת הכיתה); סילבוס; הבהרת דרישות הקורס; רשימת הקריאה

מפגש 2: המוזיאון - לאסוף, להציג, לייצג
Making and Effacing Art (Fisher, James Clifford. "On Collecting Art and Culture", in: *The Predicament of Culture*, (Cambridge: Harvard University Press, 1988), 215-230.

מפגש 3: חללים מוזיאליים וחליפין תרבותיים
Arjun Appadurai. "Commodities and the Politics of Value", in: *The Social Life of Things* (Cambridge Univ. Press, 1986), pp. 3-63

מפגש 4: חלל וקהל
מרתה רסלר, "צופים, קונים, סוחרים, יצרנים/יוצרים, מחשבות על קהל", בתוך: בתוך ומחוץ לתמונה, תרגמה: אסתר דותן (תל אביב: פיתום, 2000), 9-50

מפגש 5: חללים מוזיאליים והמרחב הציבורי
Bruce Ferguson. "Exhibition Rhetorics: material speech and utter sense", in: *Thinking About Exhibitions*, R. Greenberg, B. Ferguson and S. Nairne eds. (London: Routledge, 2005), 126-136
אריאלה אזולאי, אימון לאמנות: ביקורת הכלכלה המוזיאלית [1999]

מפגש 6: ארכיאולוגיה
Phillip Fisher. "Art and the Future's Past", in: *Making and Effacing Art*, (Oxford: Oxford Univ. Press, 1991), pp.3-29

מפגש 7: שמירה ושימור [מעבדות]
Samuel Alberti. "Objects and the Museum", *ISIS* Vol. 96, 2005, pp. 559-571

מפגש 8: אתנוגרפיה [יודאיקה]
Stephanie Moser. "The Devil is in the Detail: Museum Displays and the Creation of Knowledge", *Museum Anthropology* 33(1), 2010, pp. 22-32
אריאלה אזולאי, בדלתיים פתוחות: מוזיאונים להיסטוריה במרחב הציבורי בישראל, תיאוריה וביקורת 4, 1993, עמ' 79-95

מפגש 9: אנתרופולוגיה [אמנויות לא מערביות: אסיה, אפריקה, אמריקה הדרומית]
Ruth Phillips. "Exhibiting Africa After Modernism", in: *Museums After Modernism: Strategies of Engagement* Pollock and Zemans eds. (Oxford: Blackwell Press, 2007), pp. 80-103

מפגש 10: המוזיאון ותולדות האמנות [אמנות אירופה]
Mieke Bal. "On Grouping: The Caravaggio Corner", in: *Looking In: The Art of Viewing*, N. Byson ed. (New York: Routledge, 2001), pp. 161-190

מפגש 11: המוזיאון ותולדות האמנות [אמנות מודרנית]
Krauss et al. "The Reception of the Sixties", *October* 69, 1994, pp. 3-21

מפגש 12: לאצור אמנות ישראלית

שרה חינסקי, "שתיקת הדגים: מקומי ואוניברסלי בשיח האמנות הישראלי", תיאוריה וביקורת 4, 1993, 105-122

Beatrice von Bismarck. "The Exhibition as Collective", in: *Cultures of the Curatorial* [Sternberg Press, 2012], 289-302.

מפגש 13: תולדות האמנות ואמנות עכשווית

Terry Smith, "The State of Art History: Contemporary Art", *The Art Bulletin*, 92(4), 2010, 366-383

מפגש 14: ארכיטקטורה עכשווית של חללי תצוגה

Suzanne McLeod, "Rethinking Museum Architecture", in: *Reshaping Museum Space*, [Routledge, 2005] 9-26

חומר חובה לקריאה:

James Clifford. "On Collecting Art and Culture", in: *The Predicament of Culture*, (Cambridge: Harvard University Press, 1988), 215-230.

Arjun Appadurai. "Commodities and the Politics of Value", in: *The Social Life of Things* (Cambridge Univ. Press, 1986), pp. 3-63

מרתה רסלר, "צופים, קונים, סוחרים, יצרנים/יוצרים, מחשבות על קהל", בתוך: בתוך ומחוץ לתמונה, תרגמה: אסתר דותן (תל אביב: פיתום, 2000), 9-50

Bruce Ferguson. "Exhibition Rhetorics: material speech and utter sense", in: *Thinking About Exhibitions*, R. Greenberg, B. Ferguson and S. Nairne eds. (London: Routledge, 2005), 126-136

Phillip Fisher. "Art and the Future's Past", in: *Making and Effacing Art*, (Oxford: Oxford Univ. Press, 1991), pp.3-29

Samuel Alberti. "Objects and the Museum", *ISIS* Vol. 96, 2005, pp. 559-571

Stephanie Moser. "The Devil is in the Detail: Museum Displays and the Creation of Knowledge", *Museum Anthropology* 33(1), 2010, pp. 22-32

אריאלה אזולאי, בדלתיים פתוחות: מוזיאונים להיסטוריה במרחב הציבורי בישראל", תיאוריה וביקורת 4, 1993, עמ' 79-95

Ruth Phillips. "Exhibiting Africa After Modernism", in: *Museums After Modernism: Strategies of Engagement* Pollock and Zemans eds. (Oxford: Blackwell Press, 2007), pp. 80-103

Mieke Bal. "On Grouping: The Caravaggio Corner", in: *Looking In: The Art of Viewing*, N. Byson ed. (New York: Routledge, 2001), pp. 161-190

Krauss et al. "The Reception of the Sixties", *October* 69, 1994, pp. 3-21

שרה חינסקי, "שתיקת הדגים: מקומי ואוניברסלי בשיח האמנות הישראלי", תיאוריה וביקורת 4, 1993, 105-122

Beatrice von Bismarck. "The Exhibition as Collective", in: *Cultures of the Curatorial* [Sternberg Press, 2012], 289-302.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
נוכחות / השתתפות בסיור 30 %

מידע נוסף / הערות: